

salám prinesel v živinozdravnišnico, pa ni njega ne salám poznal. Ali je morebiti bežal od doma, da je šel po plemenu? Tudi živina ne kaže tega v tem, da bi družega nič ne delala kakor popadala in grizla! Res kratke pameti je, kdor tega ne spozná! In kakošna nevarnost za človeka! Res je, da med 25 popadenimi ljudmi navadno le eden za steklino zbolí; al kdo more reči, katerih 24 bo srečnih, da ne zbolijo? Zdravniki in gosposke morajo tedaj v takih okoljšinah ostro po postavah ravnati in skrbeti tudi za nevedne ljudi. Pametni jih ubogajo radi in se sami znebijo sumljive živine, če jim je še tako priljubljena. Beríte „Novice“ preteklih let, pa bote izvedili, kakošne žalostne reči so se godile po Dolenskem in Notranjskem. Najsmešnejše je pa to, da o taki važni bolezni, kakor je steklina, hoče vsaka stara baba vmes govoriti. Če bi zdravniki in gosposke se o goveji kugi ravnali po modrovanji ljudi, že danes bi na Kranjskem ne imeli nobenega goveda več, — in če bi pazili na to, kar o steklini čenčajo možke in ženske babe, vse polno bi bilo stekle živine in steklih ljudi. Dosihmal je okoli 120 po prvem in drugem steklem psu popadenih ali sicer vjetih psov pobitih bilo.

— V poslednji seji hranilnice (šparkase) je bil mnogozasluženi gosp. dr. Čuber za kuratorja izvoljen, gosp. Anton Samasa pa za namestnika.

— Gosp. profesor Lésar, katehet in učenik slovensčine na viši naši realki, je po prošnji odborovi v pondeljek začel učiti slovenski jezik v čitavnici. Vsaki pondeljek in vsako sredo bo učil gospé in gospodičine, vsaki torek in četrtek pa gospode. Res veselje je videti, da udje čitavnice naše ne hrepenijo samo po veseljah, ampak da jim je mar tudi za poduk. In tako čitavnica čedalje lepše izpolnjuje svoj namen. Deklamacije, petje, gledišče, nauk petja, nauk muzike, nauk domačega jezika: vse to obdeluje družba naša iz lastne moči in ni ji treba norčavih burk ali „Narrenabendov.“ Zato pa tudi pristopa udov čedalje več, ne odpada jih pa nič.

— V nedeljo se bo v gledišču čitavničnem igrala kratkočasnica (šaloigra) v 2 djanjih „Dobro jutro!“ po česki igri W.K. Kliepera „Dobré jitro!“ weska hra w jednom dějství. — Zgodovina slovenskega prevoda te igre je ta-le: Ko je sedanji c. kr. ministerski svetovavec dr. Kleemann (Čeh) bil v Ljubljani ravnatelj gimnazije naše in se je učil slovenskega jezika, je kot predmet svojih váj z gosp. J. Kosmačem, skriptorjem c. kr. licealne knjigarnice, prestavil razun igre „Čeh a Nemeč“ (Tat v mlinu) tudi „Dobré jitro!“ Obé igri je dr. Jan. Bleiweis potem vredil po naših okoliščinah in za ljubljansko gledišče, na katerem ste bile leta 1849 igrane in z veliko pohvalo sprejete. Prijeten večer moramo tedaj tudi čitavnici toliko bolj zagotoviti, ker smo se pri skušnjah prepričali, da igra prav dobro izpod rok gré vsem gospodom in gospodičinam, ki jo bojo v nedeljo igrali, in je zdaj še s petjem pomnožena.

— Tudi družba „Južnega Sokola“ se veselo razvija. Veselica poslednjo saboto je zopet to pokazala; mična beseda se je lepo vrstila s petjem in godbo. Gosp. predsednik dr. Etbin Costa je govoril v poslednji veselici „Nekoliko besed o telovadstvu“, ki se nam vredne zdijo, da jih natisnemo v prihodnjem listu od konca do kraja, da vsi naši braveci, ki so že večkrat čuli o telesnih vajah, ki jih imajo gimnazije in više realki ali pa posebne društva „sokoli“ imenovane, nekak zapopadek dobijo o tacih društvih, katerih prvi začetek nahajamo pri Grkih.

— Radostni naznanjamo novico, da pravila „matice slovenske“ so že na Dunaji. Njih ekscelencija ces. namestnik gosp. baron Schloissnigg so jih brez po-

mude odpravili c. kr. državnemu ministerstvu. — Domoljubni gosp. Karol Rudeš je te dni daroval „matice“ 100 gold.

— Drugi del g. Lésarjeve „Liturgike“ je ravnokar iz Brna dospel v Ljubljano. Prekrasno delo obeh svojih delov obsega 15³/₄ tesno, pa kaj lično tiskanih pôl.

— Drugi zvezek „Torbice jugoslavenske mladosti“ je te dni iz Zagreba priromal v Ljubljano. Polna je mnogovrstnega lepega gradiva v besedi slovenski in hrvaško-srbski. Napredek v tem 2. zvezku je očiten. Zato je želeti, da se to „cvetje jugoslavenske mladosti“ zdatnejše podpira kakor dosihmal in da ne zamrè po mlačnosti rodoljubja našega. Ostro — pa žalibog! da po pravici — nam dopis „iz Ljubljane“ očituje, da grôba Čopovega, Linhartovega in Mažgonovega se na vernih duš dan ni spomnila nobena živa duša (grob Vodnikov je okinčala domoljubna gospá — pa tudi dobrosrčni dijaki niže gimnazije). Tudi mi bi radi eno rekli o tem — al nadjamo se, da bo prihodnjih vernih duš dan boljše. — Še to moramo povedati iz „Torbice“, da g. V. Pretner oklicuje prihod dolgo pričakovane knjige „Niz bisera jugoslavjanskega“ o božiču.

Novičar iz domačih in ptujih dežel.

Zbornica poslancev v državnem zboru je pretekli teden nadalje pretresovala državne stroške in dohodke za leto 1864.

Za potrebščine ogerske dvorne kancelije je zbor brez razgovora dovolil 13 milijonov in 592.052 gold. in dodatek z 31.035 gold., — ravno tako erdeljski dvorni kancelii 3 milijone in 997.205 gold.; tudi dvorni kancelii hrvaški in slavonski se je brez razgovora dovolilo vse, le stroškom za pravosodje, prevdarjenim na 492.163 gold., se je odbílo 52,508 gold. Tù pa se je vnelo živo besedovanje, ker poslanca erdeljskega, Grois in Aldnean, sta se potegnila za to, naj se tudi hrvaški dvornici nič ne odbije, kajti to žali autonomijo dežel, ako državni zbor izbrisuje, kar dežela za potrebno spozná, in tako ravnanje je slabo vabilo, da bi narode, ki jih še ni v državnem zboru, veselje navdalo priti le-sem. Al nič ni pomagalo; odbilo se je Hrvatom in Slavoncem onih 52.508 gold. Najživejše besedovanje pa je bilo o stroških vojaških; tù je večkrat zavrelo od strani govornikov zlasti dr. Iskra, ki je bil poročevavec odborov in je, vso čast in slavo naši armadi priznavši, odbijal le mnogo prevelicah ali pa nepotrebnih stroškov; pa zavrelo je še večkrat od strani ministra vojaštva grofa Degenfelda, ki je zagovarjal predloge vladne in se branil odbitkom. Dosti očitno se je pri teh debatah kazalo, da ni več tistega soglasja med zbornico in ministerstvom, ki je prav pri tej zadevi bilo vlani. Dovolilo se je po mnogih odbitkih za armado in njene potrebe 122 milijonov in 842.350 gold. Pri debati o vojaških stroških je poprijel tudi doktor Toman besedo, in kakor že lani zopet letos vneto govoril o vojaški granici in da bi saj oni graničari, kateri niso vojaci, deležni bili ustavnega prava. Predlog njegov k §. 13 pa ni obveljal. — Minister pravosodja je naznanil, da ministerstvo letos zbornici še ne bo predložilo postave od odrtije. — Poljski poslanec Zyblikievič hoče, da naj se prevdari: ali ministerski ukaz od 19. okt. 1860, vsled kterega je že blizo 2000 avstrijskih Poljakov zavoljo Rusije v preiskavo vzetih bilo, more biti veljaven, ker ni cesarski patent. — Domovinsko postavo je potrdilo Njih Veličanstvo cesar. — Državni minister vitez Schmerling je zbolel, pa mu je že odleglo. — Že več časa govorijo časniki o premembi ministerstva; pa dosihmal je vse le sama govorica. —

Novo šolsko svetovavstvo začne svojo delavnost kmali. — Dunajski Slovenci so 7. t. m. praznovali god Prešernov v slovesni besedi, v katero je bil tudi dr. Toman s svojo gospó povabljen. — Srbom nepozabljivi rodoljub, dvorski zavetnik dr. J. Stojaković je 28. dne p. m. na Dunaji umrl, še le 53 let star. — Strašen vihár, ki ga ne pomnijo stari ljudje, je 11., 12. in 13. dné t. m. škodo delal na Dunaji. — Dr. Palacki in dr. Rieger sta s svojimi enomisleniki ustanovila nov česki časnik „Narod“ imenovan; velika veljava mu je gotova po domači deželi in tudi zunaj nje. — „Pozor“ zagrebski je — na podlagi §. 32 pri nas že zastarelega tiskarnega zakona od leta 1852 — od bana prejel prvo svarilo. — Zlo se govori, da vlada misli zaupnih mož iz Oggerskega poklicati na Dunaj, da se pogovori z njimi, kako bi se dalo porazumljenje z Ogri doseči. — Že marširajo v Holstein armade zaveznikov nemških: iz Prusije 36.000, iz Avstrije 20.000 vojakov itd. Kmalu se bo slišalo, kaj danski kralj k temu reče. — Francozki vladni časnik „Moniteur“ je poredoma razglasil odgovore vseh vlad (razun sultanove, ki se je premislila in namesti prejšnega odgovora družega poslala) na poziv Napoleonov v kongres. Pri tej priliki ponavlja potrebo, da se v Evropi prestvari sedanji kilavi stan, kateri se imenuje „mir z orožjem v roci“, pa Evropi leto in dan 4000 milijonov stroškov stane. Pričakuje se, da bo Napoleon zopet novoletnico svetu povedal, pa kakošno? si noben časnik ne upa še reči. —

V Mnihovem (München) je gospóska nekega kmeta kaznovala na 25 gold. zato, ker je mleko prodajal z vodo mešano. „Ne vem — se izgovarja zviti mož — kako da je voda prišla v mleko; morebiti so krave v veliki vročini, ki je bila srpana meseca, preveč vode popile, pa je zato mleko zdaj tako vodeno.“ „Bote saj pomnili veliko letošnjo vročino, če plačate 25 gold.“ — mu odgovori sodnik.

Žitna cena

v Ljubljani 15. decembra 1863.

Vagán (Metzen) v novem denarji: pšenice domače 5 fl. 18. — banaške 5 fl. 68. — turšice 3 fl. 62. — soršice 3 fl. 80. — rež 3 fl. 20. — ječmena 2 fl. 97. — prosa 2 fl. 82. — ajde 2 fl. 44. — oves 2 fl. 5.

Kursi na Dunaji 15. decembra.

5 % metaliki 73 fl. 90 kr. Ažijo srebra 17 fl. 25 kr.
Narodno posojilo 80 fl. 25 kr. Čekini 5 fl. 61 kr.

Loterijne srečke:

V Gradcu	} 12. dec. 1863:	52.	4.	71.	9.	72.
na Dunaji		67.	21.	75.	70.	13.

Prihodnje srečkanje v Gradcu in na Dunaji bo 23. dec. 1863.

Vabilo na naročbo „Novic“ za leto 1864.

Ni jih večih kolednikov odnekdaj na svetu, kakor so časnikarji, kadar se bliža novo leto. Pogledaj ta čas le v časnike bodi si kakoršnega koli jezika, pa vidiš povsod, kako po naročnikih koledovajo možje, ki že izdajajo časnike ali novice ali jih bodo še le na novo pričeli izdajati. Vsak svojo robo hvali kar največ more; vsak obeta, da le on bo prinašal, česar ne bode imel noben drug. Za takimi izgledi se vé da tudi „Novice“ ne morejo zaostati. Da pa s limanicami svojimi ne kratimo drugim sestavkom prostora, rečemo ob kratkem — prav oskromno: Kdor vprihodnje „Novic“ ne bode imel, ne more živeti! — Komur je tedaj življenje drago, naj brzo teče k Blazniku, pa si naroči „Novice“. Gorjé mu, kdor ne verjame tega!

Al dosti je šale! — „Novice“, ki so letos presrečne bile o dvajsetletnem godu svojem, veže sveta dolžnost, da se tudi vprihodnje vredne skažejo tolike ljubezni slovenskega svojega naroda. Nadjaje se blage pripomoči po svojih prijatlih pisateljih — katerim se tù srčno zahvaljujejo — bodo tudi v novem letu marljivo delale na mnogovrstnem polji, in če tudi je v časih sedanjih pot časnikarska grozno trnjeva, jo bodo hodile s trdno zavestjo, da pot, ki jo že čez 20 let hodijo, je res prava pot, da se narod naš čedalje bolj omika v mnogih poslih in da se zaveda svojih pravic, pa jih tudi doseže, ker mu grejo kot vsacemu drugemu narodu v ustavni naši Avstrii.

Kakor dosihmal ostane „Novicam“ cena tudi vprihodnje celó nizka.

Za celo leto jim je,	{	ako se v tiskarnici prejemaajo	3 gold. 60 kr. nov. dn.
za pol leta		ako se po pošti dobivajo	4 „ 20 „ „ „
	{	v tiskarnici	1 „ 80 „ „ „
		po pošti	2 „ 20 „ „ „
za četrto leta	{	v tiskarnici	— „ 90 „ „ „
		po pošti	1 „ 15 „ „ „

Za pošiljanje na dom v Ljubljani se plača za celo leto 36 kr., za pol leta 18 kr. Ako je treba napis (adreso) med letom prenavljati, se plača 15 kr.

Dnar za naročilo po pridjanem naročilnem pismu naj se v plačanih (frankiranih) pismih pošilja tiskarnici Blaznikovi, ker ona je založnica „Novic“, ne pa vredništvo, katero se nikakor ne peča s tem opravilstvom. Kdor želi, da ob pravem času prejme prve liste prihodnjega leta, naj se blagovoljno brž naroči, sicer tudi z velikim trudom in najboljo voljo ni mogoče prekasnih naročnikov hitro postreči.